

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้ การค้ำนุขย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

รงค์รบ น้อยสกุล¹

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ดิเรก อีระภูธร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปิยมน์ส วรวิทย์รัตนกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รับต้นฉบับ: 26 ตุลาคม 2561 วันแก้ไข: 18 มิถุนายน 2562 วันตอบรับ: 25 มิถุนายน 2562

บทความวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและทดลองใช้ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุขย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุขย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย 30 คน ได้มาโดย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือวิจัยมี ดังนี้ 1) รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุขย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย 2) แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน และ 3) แบบสอบถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจ โดยนำผลการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test dependent ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุขย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน

1. นักศึกษาเดินทางมายังศูนย์การเรียนรู้
2. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ อธิบายภาพรวมของปัญหาการค้ำนุขย์ และทำการทดสอบก่อนเรียน
3. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ อธิบายกิจกรรมและเริ่มกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
4. นักศึกษาเริ่มศึกษาเนื้อหาจากแหล่งการเรียนรู้ โดยมีเจ้าหน้าที่นำกระบวนการ Coaching
5. หากนักศึกษา พบปัญหาการเรียนรู้ นักศึกษาสามารถเข้ามาที่ฐานความช่วยเหลือ แต่ถ้าหากไม่พบปัญหา ก็สามารถเข้าสู่ขั้นตอนถัดไป
6. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ นำนักศึกษาเข้าสู่กระบวนการสร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น
7. นักศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนด้านการออกแบบอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้ การค้ำนุขย์ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

¹การติดต่อและการร้องขอบทความนี้ กรุณาส่งถึง รงค์รบ น้อยสกุล มหาวิทยาลัยนเรศวร Email: Beeverbkk@gmail.com

DOI: 10.14456/edupsu.2020.6

THE DEVELOPMENT OF A CONSTRUCTIVIST LEARNING MODEL FOR LEARNING ABOUT HUMAN TRAFFICKING IN THE THAI FISHING INDUSTRY

Rongrop Noysakun¹

Naresuan University

Direk Teeraputon

Naresuan University

Piyamanas Voravitrattanakul

Pibulsongkram Rajabhat University

Received: 26 October 2018

Revised: 18 June 2019

Accepted: 25 June 2019

Research Article

The purpose of this research was to develop and experiment a model of learning activities based on constructivist theory for learning about human trafficking in the Thai fishing industry. The model was constructed for a learning center. The sample included 30 tertiary students, selected through accidental sampling. The research instruments were 1) a model of activities for learning about human trafficking in the Thai fishing industry, 2) a pre- and post-test, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed using means, percentages, standard deviations and a dependent t-test.

The results of the findings revealed that the learning model included 7 steps:

1. The students came to a learning center.
 2. The staff gave an overview about human trafficking and the students did the pretest.
 3. The staff explained the learning activities and initiated the learning process using problems as the base of learning.
 4. The students studied contents from sources and the staff acted as coaches.
 5. If the students encountered a problem, they went through a scaffolding process, but if they found no problem, they could go on to the next step.
 6. The staff had the students share experiences with one another.
 7. The students did the posttest and responded to the satisfaction survey.
- The students' achievement after learning with the model was higher than it was before learning at the .05 level of statistical significance. The students were satisfied with the content of the learning model at the highest level and with the design of the learning model at the high level.

Keywords: Learning Activities, Human Trafficking, Constructivist theory.

¹Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Rongrop Noursakun
Naresuan University Email: Beeverbkk@gmail.com

บทนำ

วันที่ 21 เมษายน 2558 คณะกรรมาธิการยุโรป สหภาพยุโรป ได้มีคำประกาศแจ้งเตือนประเทศไทย อย่างเป็นทางการ เพื่อให้รับทราบถึงความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะถูกระบุว่าเป็นประเทศที่สามที่ไม่ให้ความร่วมมือในการต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พร้อมทั้งแนะนำให้ประเทศไทยดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ และการจัดการด้านการประมงของไทยให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของสหภาพยุโรป ที่ (EC) No.1005/2008 ว่าด้วยการจัดตั้งระบบของประชาคมยุโรปเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ตลอดจนสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ จรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ มาตรการอนุรักษ์และการจัดการด้านการประมงที่ประเทศไทยมีพันธกรณี โดยกำหนดเวลาให้ประเทศไทยดำเนินการแก้ไขภายใน 6 เดือน (พฤษภาคม – ตุลาคม 2558) จากนั้นคณะกรรมาธิการยุโรป สหภาพยุโรป จะพิจารณาอีกครั้งว่าจะยกเลิกคำประกาศแจ้งเตือนดังกล่าว หรือจะระงับการนำสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ประมงของไทยเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรป (อรนุช แสงจารีก, 2559)

ปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ไร้การรายงาน ไร้การควบคุม (Illegal, Unreported & Unregulated: IUU) มีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญกับปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เนื่องจากปัญหาดังกล่าวรุนแรงมากในภาคประมงทะเลทั้งในและนอกน่านน้ำ ไปจนถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยถูกปรับลดอันดับไปอยู่ใน Tier 3 จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (US's Trafficking in Persons Report: TIP Report) ของสหรัฐฯ ติดต่อกมาเป็นระยะเวลา 2 ปี และสหรัฐฯ แลงรายงานการค้ามนุษย์ปี 59 เลื่อนอันดับไทยจาก Tier 3 ขึ้นมาเป็น “Tier 2 Watch List” หลังพยายามปราบปรามการค้ามนุษย์ต่อเนื่อง เมื่อวันที่ 30 มิ.ย.59 โดยการแบ่งเกณฑ์การประเมินประเทศต่าง ๆ นั้นจะมีทั้งหมด 4 ขั้นได้แก่ Tier 1 คือประเทศที่เข้าถึงมาตรฐานขั้นต่ำของสหรัฐฯ , Tier 2 คือประเทศที่มีความพยายามอย่างเห็นได้ชัดที่จะพัฒนาให้ถึงระดับมาตรฐาน และ Tier 2 เฝ้าระวัง คือประเทศที่ควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ ส่วน Tier 3 คือประเทศที่ไม่มีความก้าวหน้าและความพยายามใดที่ชัดเจน (อรนุช แสงจารีก, 2559)

ในปี 2554 ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปที่ 37,500 ล้านบาท จากนั้นในปี 2555 ก็ลดลงมาเป็น 35,000 ล้านบาท ปี 2556 ลดลงเหลือ 32,300 ล้านบาท และ 27,600 ล้านบาท ในปี 2557 ส่วนในปี 2558 ที่ผ่านมามีมูลค่า 20,790 ล้านบาท ซึ่งหากไทยยังไม่แก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ไร้การรายงาน ไร้การควบคุม (Illegal, Unreported & Unregulated: IUU) ตามการแจ้งเตือนของสหภาพยุโรป ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าสัตว์น้ำของไทย นอกเหนือจากนี้ยังมีประเด็นของการค้ามนุษย์ในธุรกิจประมงที่ยังขาดความเข้าใจในการแก้ปัญหา และความยั่งยืนของทรัพยากรทะเลไทยที่กำลังสั่นคลอนจากการทำการประมงที่ไร้การควบคุม (วิชาติ ศิริชัยเอกวัฒน์, 2559)

ปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์นั้น เป็นที่สนใจของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เรียนเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชน สังคมศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ต้องการเรียนรู้ เพื่อที่จะเป็นกลไกหนึ่งในการร่วมแก้ไขปัญหา หรืออย่างน้อยก็ไม่สนับสนุนให้ปัญหาดังกล่าวลุกลามต่อไป ซึ่งในส่วนของมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN) เป็นองค์กรที่ทำงานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน ทั้งการศึกษา สุขภาพ และสิทธิมนุษยชน มีพื้นที่ทำงานหลักอยู่ในเขตจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานอยู่มาก เช่น กรุงเทพฯและปริมณฑล สมุทรสาคร ระยอง ตราด เพชรบุรี กาญจนบุรี และอื่น ๆ พบว่านอกจากแรงงานไทยแล้ว แรงงานข้ามชาติก็เป็นอีกกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่ขบวนการค้ามนุษย์จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ และปลายทางใหญ่ของการค้ามนุษย์ก็คือการขายผู้คนไปเป็นแรงงานทาสในธุรกิจประมง ซึ่งเหตุดังกล่าวนี้ ก็เป็นหนึ่งในต้นเหตุที่ทำให้สหภาพยุโรปและรัฐบาลอเมริกาเข้ามาแจ้งเตือนรัฐบาลไทย

ให้รับแก้ไข โดยให้เงื่อนไขว่าจะไม่รับซื้อสินค้าใดใดที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ (สมพงศ์ สระแก้ว, 2560)

การเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชนในมหาวิทยาลัยนั้น มีอยู่อย่างชัดเจนในหลักสูตรของคณะ สังคมศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็น คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ซึ่งคณะต่าง ๆ ก็จะมีพาผู้เรียนออกไปศึกษาดูงานในหลากหลายแหล่งการเรียนรู้ ทั้งหน่วยงานรัฐ หน่วยงาน เอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานเอกชนที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ที่ทำงานเฉพาะด้านนั้น นับเป็นตัวเลือก ในลำดับต้น ๆ ที่สถานศึกษาต่าง ๆ จะพาผู้เรียนเข้าไปแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริม คุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN) ที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนแรงงาน ในทุก ๆ วันก็จะมีคณะศึกษาดูงานเข้ามา ติดต่อขอดูงานอย่างน้อย 2 – 3 คณะ ทั้งจากต่างประเทศ หน่วยงานรัฐไทย สถาบันการศึกษาทั้งระดับปริญญา ตรีและบัณฑิตศึกษา (สมพงศ์ สระแก้ว, 2560)

การศึกษาดูงาน เป็นการเรียนรู้นอกสถานที่และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่คาดหวังว่าจะสามารถ นำมาประยุกต์ใช้และวางแผน อีกทั้งยังเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศอันซ้ำซากจำเจของการเรียนที่อยู่เพียงในชั้น เรียนไปสู่การพบเห็นสิ่งใหม่ ซึ่งสร้างเสริมแนวคิดใหม่และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นการศึกษาดูงานอาจทำ ได้ตั้งแต่สถานที่ไม่ห่างไกลมากไปกลับได้ในวันเดียวเช่น การเยี่ยมชมสถานประกอบการในสถานที่ใกล้เคียง หรือภายในประเทศไปจนถึงเดินทางไปยังต่างประเทศ ดังนั้นการศึกษาดูงานจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะเสริมสร้างและ พัฒนาความรู้ความสามารถของนิสิตให้เห็นถึงการทำงานจริง ซึ่งจัดเป็น “ทุนทางปัญญา” (Intellectual Capital) ที่จะสะท้อนความคิด ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจในการทำงานและสร้างความสำเร็จให้ องค์กร (Lim et al, 2010) และเพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษาให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียนได้นั้น การนำนักศึกษาออกไปศึกษาดูงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการศึกษาดูงานจะช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพ รวมถึงปรับทัศนคติในการเรียนและการทำงาน เพื่อเป็นบัณฑิตที่แข็งแกร่งในอนาคต และเป็นปัจจัยสำคัญใน การเพิ่มความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ดังนั้นการศึกษาดูงานจึงถือได้ว่าเป็นการพัฒนานักศึกษาที่เป็นทุนมนุษย์ ให้กลายเป็นทรัพยากรที่ทำให้องค์กรต่างจากองค์กรอื่นๆ (Dessler, 2014)

การเรียนรู้ในทัศนะของแนวคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist) เงื่อนไขการเรียนรู้ตามทฤษฎี /คอนสตรัคติวิสต์ อาจสรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการลงมือกระทำ ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล

2. ความรู้ต่างๆ จะถูกสร้างขึ้นด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือ ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ความรู้และความ เชื่อที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จะขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและขนบธรรมเนียมประเพณี และประสบการณ์ของ ผู้เรียน จะถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ หรือ การเรียนรู้นั้นเอง (สุมาลี ชัยเจริญ, 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ระบุไว้ในมาตรา 8 ว่าการ จัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 29 กล่าวไว้ว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริม

ความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์และพัฒนาระหว่างชุมชน

การศึกษาไทยในอนาคตต้องจัดแหล่งเรียนรู้ในลักษณะเครือข่าย โดยให้ทุกคนในชาติได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยว่า การศึกษาเพื่ออนาคตต้องไม่เป็นระบบที่มีศูนย์กลางความรู้และการบริหารจัดการ แต่จะเป็นระบบที่คนทุกกลุ่มทุกแห่งมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ มีกระจายอยู่ทั่วทุกถิ่นของประเทศไทยโดยไม่มีศูนย์กลางอยู่ที่ใดที่หนึ่งเพียงแห่งเดียว เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษา โดยมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต และทุกส่วนในสังคมมีส่วนในการเกื้อหนุนการศึกษาด้วยจัดให้แหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ในชุมชนหมายถึง การนำเอาวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้มารวมไว้ในที่ใดที่หนึ่งในชุมชนเพื่อกระตุ้น ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงเจตคติพฤติกรรมไปตามความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคลตลอดชีวิต แหล่งเรียนรู้อาจประกอบด้วยสื่อต่าง ๆ โสตทัศนูปกรณ์ที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคลโดยทั่วไปจะจัดเป็นมุมต่างๆ เช่น มุมหนังสือพิมพ์ มุมการเมือง มุมสุขภาพ มุมเกมต่าง ๆ มุมการศึกษา เป็นต้น (ลีปนันท เกตุทัต, 2542)

แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2545) หมายถึง สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ได้แก่ บุคคล สถานที่ต่างๆ แหล่งวิทยาการธรรมชาติ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยประสบการณ์ตรงเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (สามารถ รอดสำราญ, 2546)

การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญของผู้รับผิดชอบทางการศึกษาโดยตรงที่จะต้องแสวงหาแนวทาง เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการจัดแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบโดยเริ่มจากท้องถิ่นของตนเองก่อน เช่น

1. แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ

2. แหล่งเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เช่น ห้องสมุด แหล่งประวัติศาสตร์ สถานที่ราชการ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และสถานประกอบการเอกชน ที่นอกจากจะใช้เป็นแหล่งฝึกงานแล้ว ยังสามารถใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ (ประจักษ์ บุญอารีย์, 2545)

การจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ตลอดจนเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน กลมกลืนกับวิถีชีวิตของชุมชน ทนต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อก่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้และการพึ่งตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2540)

คนต้องเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยเน้นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นเป็นหลัก ชุมชนจะต้องมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยสืบทอดภูมิปัญญาเดิมและปรับประยุกต์เข้ากับวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของยุคปัจจุบันได้อย่างแท้จริง (ประเวศ วะสี, 2536)

ศูนย์การเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน เป็นสถานที่ที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจนภูมิปัญญา

อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงมหาดไทย, 2550) การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามรูปแบบที่ต้องการ มีความยืดหยุ่นหลากหลายตามโอกาสและสถานการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เช่น บริการข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้สามารถจัดได้อย่างหลากหลายโดยศูนย์การเรียนรู้ จะมีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของคนไทยอย่างเป็นระบบ และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และเติมเต็มให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างแท้จริง โดยเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เช่น จากวิทยากร จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ แบบเรียนสำเร็จรูป หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ หรือการอบรม เป็นต้น (สนอง โลหิตวิเศษ, 2544)

บุญส่ง บุญทศ (2543) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ คือ สถานที่ที่มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีบริการสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและมีบุคลากรอำนวยความสะดวก มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยกิจกรรมต่าง ๆ จะสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน กลมกลืนกับวิถีชีวิตของชุมชนและทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้มีวิธีการสอนที่เน้นความสำคัญของนักเรียนหรือยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อประสม (Multimedia Approach) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นสิ่งสำคัญเพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวา ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาจากการทำกิจกรรม และการศึกษาด้วยตนเองโดยแต่ละศูนย์จะมีชุดการเรียนการสอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้หมุนเวียนจนครบทุกศูนย์ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) บทบาทของผู้สอน 2) บทบาทของผู้เรียน 3) ชุดการสอน และ 4) การจัดห้องเรียน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2555)

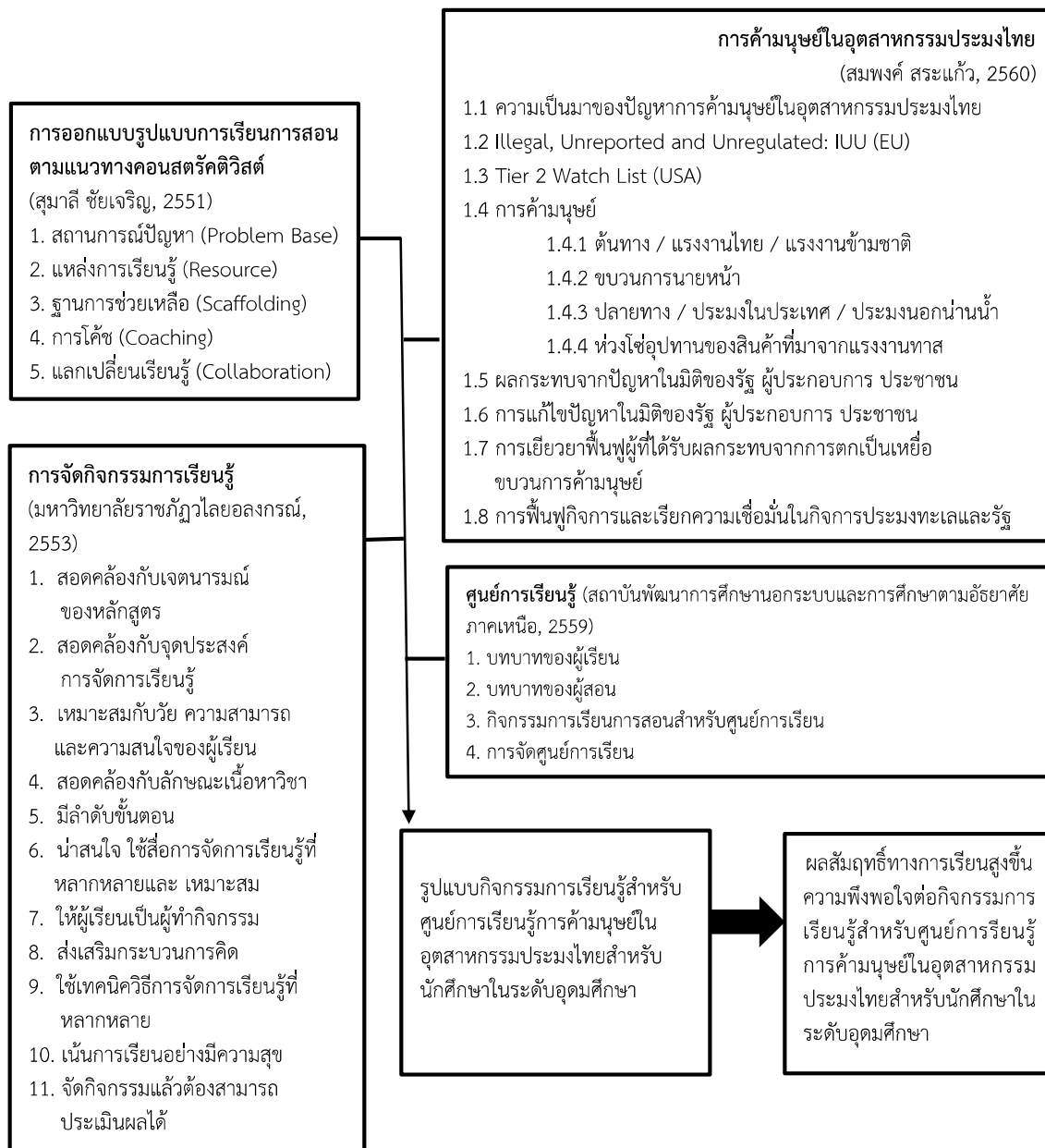
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งในการดำเนินงานด้านการเรียนรู้ในประเด็นการค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ใน อุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน และ หลัง การเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาแบบจำลองกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการนำเอาแนวคิดและหลักการของ การออกแบบรูปแบบการเรียน การสอนตามแนวทางคอนสตรัคติวิสต์ มาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาการค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนิสิตนักศึกษา ที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ใน อุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังแผนภาพ 1.1

ภาพ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดทางทฤษฎี

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.1 ขั้นตอนในการศึกษา ผู้วิจัยจำแนกการศึกษาออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 รวบรวมข้อมูลเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยได้เลือกทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มาเป็นหลักในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้

1.1.2 ศึกษาประเด็นการค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย เพื่อจัดเตรียมข้อมูลสำหรับนำมา ออกแบบสื่อต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนรู้

1.1.3 ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับออกแบบรูปแบบศูนย์การเรียนรู้

1.1.4 การศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายสำหรับ ออกแบบสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.5 พัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 – 4 มาประกอบการวิเคราะห์ และสังเคราะห์รูปแบบ

1.2 การเลือกพื้นที่ในการศึกษา

การเลือกพื้นที่ในการศึกษา ผู้วิจัยเลือกมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN) อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

1.3 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญในการศึกษา

การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง 12 ท่าน ดังนี้

1.3.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนในระดับอุดมศึกษา 3 ท่าน 9 คือ บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สังคมศาสตร์, นิติศาสตร์ หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง ที่มีหน้าที่สอนเรื่องสิทธิมนุษยชนใน ระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 5 ปี

1.3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย 3 ท่าน หมายถึง บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยอย่างน้อย 5 ปี

1.3.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3 ท่าน หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา, โสตทัศนศึกษา, เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง ที่มีประสบการณ์การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ปี

1.3.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผลประเมินผล 3 ท่าน หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิจัย, วัดผลประเมินผล และ สาขาที่เกี่ยวข้อง ที่มีประสบการณ์ในการวิจัยทางการศึกษา และเป็นผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 5 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Documentary Data) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร คือ

1) เอกสารด้านแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ งานวิจัย และอื่น ๆ

2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย ได้แก่ วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ งานวิจัย และอื่น ๆ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และ สรุปผล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และออกแบบรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.6 ประเมินต้นแบบ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อผู้วิจัยสร้างต้นแบบรูปแบบการเรียนรู้แล้ว ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน เนื้อหา การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ลักษณะของแบบทดสอบก่อน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ทำแบบทดสอบ เป็นการเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื้อหา การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้ผู้เรียนอ่านโจทย์แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในตัวเลือกที่ถูกที่สุด จากทั้งหมด 4 ตัวเลือกในโจทย์นั้น ซึ่งมีทั้งหมด 20 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน

ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน ด้วย แบบสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ปรากฏว่า แบบทดสอบทุกข้อนั้นสามารถวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ได้จริง และนำแบบทดสอบไปทดสอบหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกรายข้อ จากสูตรดัชนีค่าความยากหรือดัชนีค่าความง่าย พบว่า ข้อสอบทั้ง 20 ข้อมีค่าความยากง่าย เฉลี่ย 0.59 ซึ่งค่าที่เหมาะสมอยู่ที่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยอยู่ที่ 0.20 ซึ่งคำนวณได้จากการใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบ Biserial or Poit Biserial Correlation ของเพียร์สัน ซึ่งค่าที่ใช้ได้อยู่ที่ .20 ขึ้นไป ส่วนการหาความเชื่อมั่นนั้น ใช้วิธีการจากสูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.44

การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัย แบบ One-Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ , อังคณา สายยศ, 2538) มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2.2 ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างเรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากคะแนนผลการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูล และนำคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ มาทดสอบแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยการทดสอบค่าที (t -test Dependent)

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชา ชั้นปี สถาบันการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความ จำนวน 10 ข้อดังนี้ ด้านเนื้อหา จำนวน 7 ข้อ ด้านการออกแบบ จำนวน 5 ข้อ การให้คะแนนผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการให้คะแนนตามมาตรวัดดังนี้

ระดับ	คะแนน	ระดับความพึงพอใจ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	มากที่สุด
เห็นด้วยมาก	4	มาก
เห็นด้วยปานกลาง	3	ปานกลาง
เห็นด้วยน้อย	2	น้อย
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง นั้นคือนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

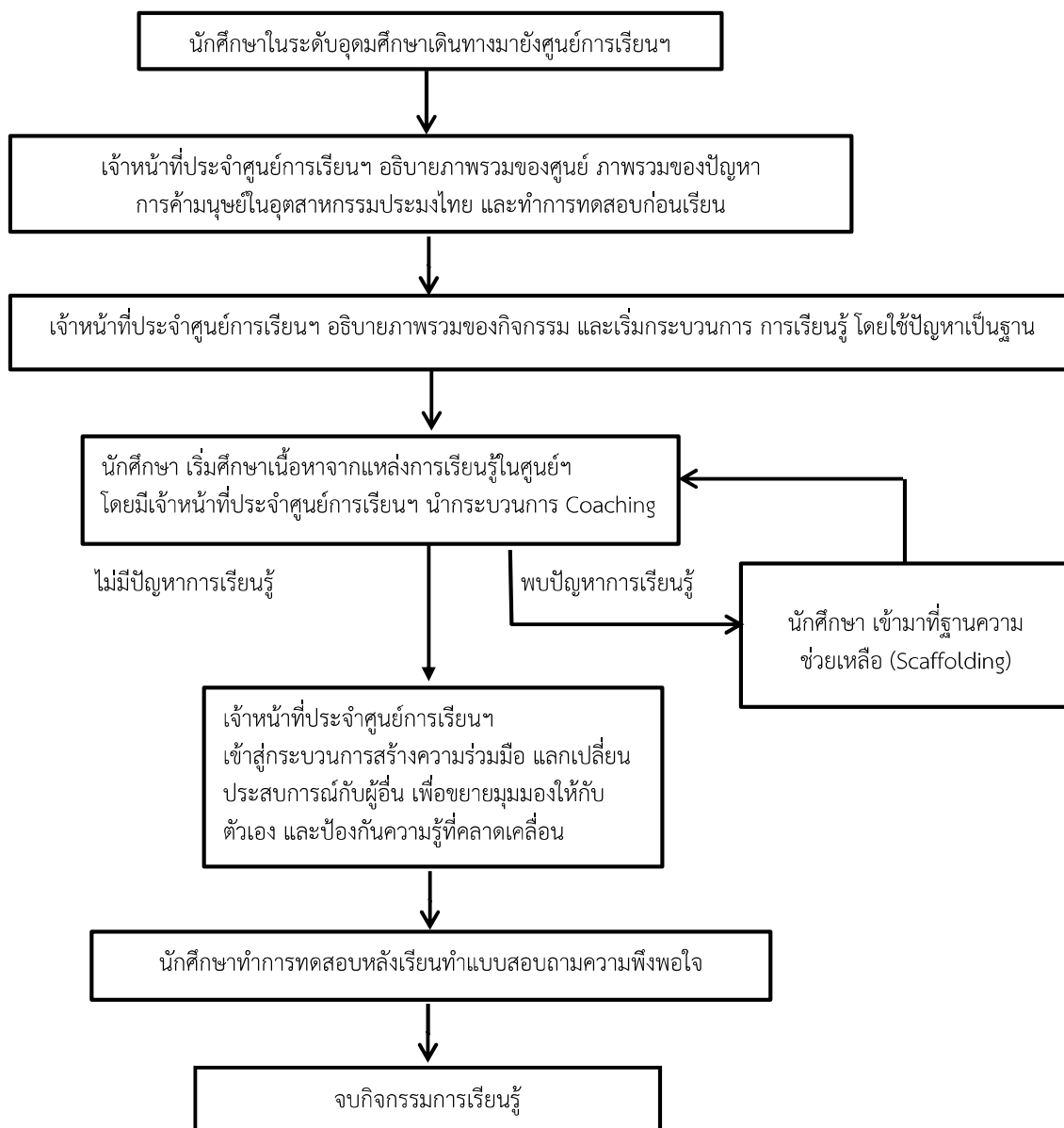
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชา ชั้นปี สถาบันการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ด้วยค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ยจำแนกเป็น 2 ด้านได้แก่ ด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบ และนำมาหาค่า M, S

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีรูปแบบ ภาพที่ 2 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทยสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ภาพ 2 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์
ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำหนุนชุมชนในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 30 คน

จำนวนนักศึกษา	คะแนนเต็ม	M	S	t	p
30	13	ก่อนเรียน 7.3	2.53	-4.27*	0.05
30	13	หลังเรียน 8.4	1.98		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยการทดสอบค่าที (t -test) พบว่า ค่า $t = -4.27$ แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในด้านเนื้อหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $M=4.57$ ส่วนในด้านการออกแบบนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก $M=4.46$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการสร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะพบว่า เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ จะมีหน้าที่จัดการให้นักศึกษาได้ปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาของตนเอง ด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา และความขัดแย้งทางปัญญานั้นจะเป็นแรงจูงใจภายใน ทำให้เกิดการไตร่ตรองเพื่อขจัดความขัดแย้งดังกล่าว ซึ่งตรงกับหลักการของกระบวนการเรียนการสอนในแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่มักเป็นไปในแบบที่ให้ ผู้เรียนสร้างความรู้จากการช่วยกันแก้ปัญหา กระบวนการเรียนการสอน จะเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา นั่นคือประสบการณ์และ โครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาได้เหมือนปัญหาที่เคยแก้มาแล้ว ต้องมีการคิดค้นเพิ่มเติมที่เรียกว่า “การสร้างโครงสร้างใหม่” ทางปัญญา โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหา ซักค้านจนกระทั่งหาเหตุผล หรือหลักฐานในเชิงประจักษ์มาขจัดความขัดแย้งทางปัญญาภายในตนเอง และระหว่างบุคคลได้ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ไพจิตร สะดวกการ (2539) ซึ่งได้ศึกษาผลของการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิด ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการ ถ่ายโยงความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์สูง ปานกลางและต่ำที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการสอนคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้นด้วยทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนระดับเดียวกันที่ได้รับการสอนตามปกติที่ระดับ ความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05, .001 และ .05 ตามลำดับ

2. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จะพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์นั้น มีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ จึงทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ มันทกานท์ โคตรชาติ (2544) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เรื่องภาคตัดกรวย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ และการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 50 คือคิดเป็นร้อยละ 60.65 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ ดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 82.50

3. จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำนุชย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะพบว่าด้านเนื้อหา มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ส่วนด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

เนื่องมาจาก การออกแบบเนื้อหาเน้นเนื้อหาที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย มีสื่อหลายรูปแบบให้ได้เรียนรู้ อีกทั้งมีฐานความช่วยเหลือในกระบวนการเรียนรู้ ที่ทำให้นักศึกษาสามารถหาทางออกจากโจทย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ ส่วนการออกแบบก็เน้นสื่อที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายในเวลาอันสั้น เช่น Infographic, รูปภาพ, วิดีทัศน์ สั้น ๆ มีกระบวนการกลุ่มช่วงท้ายของกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาทุกคนได้มาทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้มีความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนที่เหมือนกัน จนเกิดความภูมิใจที่สามารถเรียนรู้ได้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดี และสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยไปใช้ ควรคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้ที่มาศึกษาดูงานเป็นสำคัญ เพราะหากไม่ยึดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้น ๆ แล้ว การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จะไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี และความพึงพอใจที่ต่ำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

นอกจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้รายวันแล้ว ยังมีกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เช่น นักศึกษาฝึกงานที่เข้ามาปฏิบัติงานเป็นเวลา 2 - 4 เดือน ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชน การวิจัยครั้งต่อไป จึงควรพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เหล่านั้น โดยใช้กลวิธีการกำกับตนเอง ร่วมกับหลักการคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545*, กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2555). *แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*, กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กระทรวงมหาดไทย. (2550). *ปกครองส่วนท้องถิ่น*, กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2540). *ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(ศรช.)*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญส่ง บุญทศ. (2543). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ประจักษ์ บุญอารีย์. (2545). การใช้แหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการศึกษา. *วารสารครูทัศน์*, 18(124), 2.
- ประเวศ วะสี. (2536). *หลักสูตรกับบูรณาการทางสอน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพจิตร สะดวกการ. (2539). *ผลของการศึกษาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด.(สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ

- มันตกานท์ โคตรชาติ. (2544). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ภาคตัดกรวย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ กศ.บ. (สาขาหลักสูตรการสอน) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*. ปทุมธานี: เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- วิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์. (2559). “วิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์” เล่าวิถีประมงทะเล กรณี IUU (ตอนที่1): ฟันธง รัฐบาลแก้โจทย์ผิด – กรมประมงทำเอง “IUU ตัวจริง” เน้นทางมูลค่าส่งออก 35,000 ล้านบาทให้ชัด แยกกุ้ง-ทูน่า-ปลาทะเล แล้วเจรจาอยู่ใหม่. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2561, จาก thaipublica: <https://thaipublica.org/2015/07/wicharn-iuu-7-7-2558/>
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2544). *การเรียนรู้ตลอดชีวิต. สอ.ประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- สัมภาษณ์ สมพงศ์ สระแก้ว, ผู้อำนวยการมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน จ.สมุทรสาคร, 30 มกราคม 2560.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). *เอกสารการบรรยายกระบวนการวิชา EA 733 การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สามารถ รอดสำราญ. (2546). *การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียน การสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ
- ลีปนันท เกตุทัต. (2542). *การพัฒนาการวิจัย : สร้างสรรค์ปัญญาเพื่อพัฒนาประเทศ. ใน ประชาคมวิจัย*, (หน้า 27). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2551). *เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ขอนแก่น: คลังนันทวิทยา.
- สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ. (2559). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สำหรับครู กศน. ในเขตภาคเหนือ*. ลำปาง: สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
- อรนุช แสงจารึก. (2559). ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม: โอกาสในการปฏิรูปภาคการประมงไทย (ตอนที่ 1). สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2561, จาก thaipublica: <https://thaipublica.org/2016/01/iuu-reform-opportunities-1/>
- Dessler, G. (2014). *กรอบความคิดสำหรับการจัดการทรัพยากรมนุษย์. แปลจาก A Framework for Human Resource Management*. โดย ชำนาญ ปิยวนิชพงษ์ และคณะ. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- Lim, G. Mathis, R. Jackson, J. (2010). *Human Resource Management*. Cengage Learning Asia.